

Neuvotteleva virkamies Annika Parsons
Sosiaalineuvos Marjo Malja

16.05.2018

Lakivaliokunta
Eduskunta

Viite

**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO - HE */2018 VP HALLITUKSEN
ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI RIKOSLAIN MUUTTAMISESTA**

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että esitys rikoslain 25 luvun 9 §:n 2 momentin muuttamisesta on perusteltu ja tarpeellinen maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen perusteella. Kyseisessä lainkohdassa säädetään syytteen nostamisesta lapsen omavaltaisessa huostaanotossa.

Voimassa olevan lain mukaan ennen syytteen nostamista on kuultava sen kunnan sosiaalilautakuntaa, jossa lapsella on asuinpaikka tai jossa lapsi oleskelee tai jolla muuten ilmeisesti on parhaat tiedot lapsesta. Ehdotuksen mukaan lapsen omavaltaista huostaanottoa koskevassa syyteoikeus- ja kuulemissäännöksessä kunnan sosiaalilautakunnan kuulemista koskeva maininta korvattaisiin maininnalla sosiaalihuollon tehtäviä hoitavaan sen maakunnan liikelaitokseen, jossa lapsella on asuinpaikka tai jossa lapsi oleskelee tai jolla muuten ilmeisesti on parhaat tiedot lapsesta, kuulemisesta.

Esitetty muutos on tarpeellinen. Käytännössä maakunnan liikelaitoksessa tulee olemaan tosiasiallinen osaaminen lapsen edun arvioimiseksi. Kuntien sosiaaliviranomaiset ja sosiaalityöntekijät siirtyvät maakuntien liikelaitoksiin ja sosiaalipalveluja koskevat viranomaispäätökset tehdään jatkossa maakuntien liikelaitoksissa. Näin ollen maakunnan liikelaitoksella tulee jatkossa olemaan esimerkiksi tiedot perheen tai lapsen mahdollisista sosiaalipalveluista ja tukitoimista. Samalla, kun liikelaitokselta pyydetäisiin arviota lapsen tilanteesta ja syytteen nostamisesta lapsen omavaltaisessa huostaanotossa, sosiaalihuollosta vastaavassa liikelaitoksessa tulisi tarvittaessa arvioida sosiaalihuollon tai lastensuojelun tarve. Lapsen etua ja sosiaalihuollon palvelujen tarvetta osaa parhaiten arvioida liikelaitoksen sosiaalihuollon henkilöstö ja sillä on tähän myös laista tuleva velvoite.

Käytännössä parhaat tiedot lapsesta on yleensä lapsen kotipaikkakunnan sosiaaliviranomaisilla, jatkossa maakunnan liikelaitoksella, mutta esimerkiksi silloin, kun lapsi on oleskellut pitkään ulkomailla, vastikään vaihtanut tai muuttanut usein asuinpaikkaa, jonkin muun maakunnan liikelaitoksella voi olla parhaimmat edellytykset arvioida lapsen etua.

